

ZASADY SYSTEMU KONTROLI WEWNĘTRZNEJ

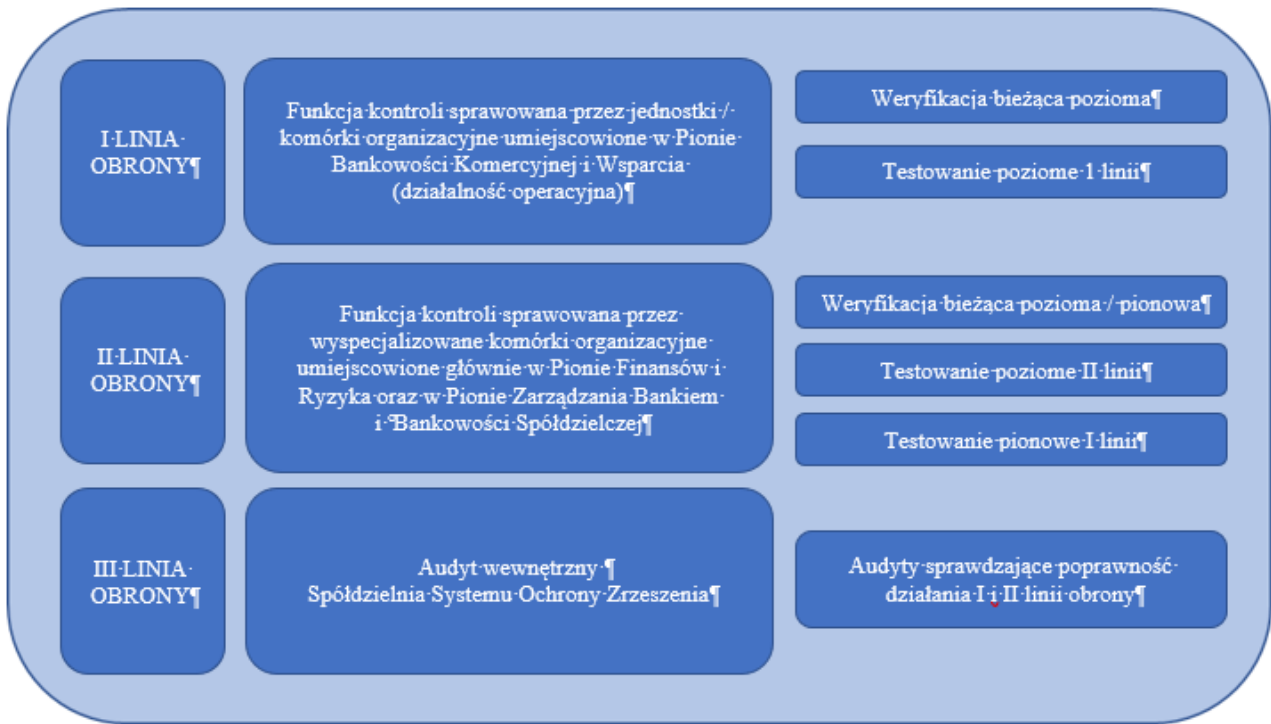
Postanowienia ogólne i cele systemu kontroli wewnętrznej

Opis systemu kontroli wewnętrznej w Banku Polskiej Spółdzielczości S.A. (dalej: Bank), określa organizację systemu kontroli wewnętrznej w Banku w ramach trzech linii obrony w tym odpowiedzialność Zarządu i zakres nadzoru Rady Nadzorczej.

1. Stosownie do postanowień Ustawy Prawo bankowe, w ramach systemu zarządzania w Banku funkcjonuje system zarządzania ryzykiem i system kontroli wewnętrznej.
2. Zadaniem systemu zarządzania ryzykiem w Banku jest identyfikacja, pomiar lub szacowanie, kontrola oraz monitorowanie i raportowanie ryzyka występującego w działalności Banku.
3. System kontroli wewnętrznej to zbiór zasad, procedur, mechanizmów i czynności kontrolnych, wkomponowany w sposób trwały i spójny w system zarządzania ryzykiem, powiązany z celami strategicznymi, wspomagający realizację celów biznesowych i sprawowanie nadzoru nad działalnością Banku. Celem systemu kontroli wewnętrznej jest zapewnienie:
 - 1) skuteczności i efektywności działania Banku;
 - 2) wiarygodności sprawozdawczości finansowej;
 - 3) przestrzegania zasad zarządzania ryzykiem w Banku;
 - 4) zgodności działania Banku z przepisami prawa, regulacjami wewnętrznymi i standardami rynkowymi.

Organizacja systemu kontroli wewnętrznej w ramach trzech linii obrony

1. Na system kontroli wewnętrznej w Banku składa się:
 - 1) funkcja kontroli – realizowana przez wszystkie komórki i jednostki organizacyjne Banku w zakresie wdrożenia mechanizmów kontrolnych w procesach funkcjonujących w Banku, niezależne monitorowanie ich przestrzegania oraz raportowanie wyników tego monitoringu w ramach własnej linii;;
 - 2) Departament Zgodności – umiejscowiony na II linii obrony systemu zarządzania, którego zadaniem jest: identyfikacja, ocena, kontrola i monitorowanie ryzyka braku zgodności działania Banku z powszechnie obowiązującymi przepisami prawa, przepisami wewnętrznymi Banku, przyjętymi w Banku standardami rynkowymi, przedstawianie raportów w tym zakresie oraz projektowanie rozwiązań w zakresie systemu kontroli wewnętrznej w Banku;
 - 3) audyt wewnętrzny – którego zadaniem jest badanie i ocena, w sposób niezależny i obiektywny, adekwatności i skuteczności systemu zarządzania ryzykiem i systemu kontroli wewnętrznej w całej działalności Banku.
2. Funkcjonujące w Banku systemy: zarządzania ryzykiem i kontroli wewnętrznej, zorganizowane są na trzech niezależnych i wzajemnie uzupełniających się poziomach (liniach obrony):
 - 1) pierwsza linia obrony – zarządzanie ryzykiem w działalności operacyjnej Banku. Na tym poziomie komórki/jednostki organizacyjne w ramach funkcji kontroli odpowiadają za identyfikację ryzyka, projektowanie i wdrażanie mechanizmów kontrolnych oraz za niezależne monitorowanie przestrzegania mechanizmów kontrolnych w ramach własnej linii;
 - 2) druga linia obrony – zarządzanie ryzykiem przez wyspecjalizowane komórki w Banku, w tym działalność Departamentu Zgodności (niezależnie od zarządzania ryzykiem na I linii), poprzez identyfikację, ocenę, kontrolowanie, monitorowanie i raportowanie ryzyka, a także monitorowanie przestrzegania mechanizmów kontrolnych, w ramach własnej linii oraz w stosunku do I linii obrony;
 - 3) trzecia linia obrony – audyt wewnętrzny, realizowany przez Spółdzielnię Systemu Ochrony Zrzeszenia BPS (dalej: Spółdzielnia), którego zadaniem jest badanie i ocena, w sposób niezależny i obiektywny, adekwatności i skuteczności systemu zarządzania ryzykiem i systemu kontroli wewnętrznej.
3. Na pierwszej i drugiej linii obrony pracownicy Banku w związku z wykonywaniem obowiązków służbowych odpowiednio stosują mechanizmy kontrolne oraz niezależnie monitorują ich przestrzeganie. Organizację 3 linii obrony w ramach struktury organizacyjnej Banku, przedstawia poniższy schemat:

Funkcja kontroli

- Na funkcję kontroli składają się:
 - mechanizmy kontrolne wbudowane w procesy funkcjonujące w Banku;
 - niezależne monitorowanie przestrzegania mechanizmów kontrolnych;
 - raportowanie w ramach funkcji kontroli.
- Niezależne monitorowanie przestrzegania mechanizmów kontrolnych, obejmuje weryfikację bieżącą poziomą i pionową oraz testowanie poziome i pionowe.
- W Banku zapewniona jest niezależność monitorowania poprzez wyodrębnienie linii obrony oraz poprzez rozdzielenie zadań wśród pracowników (pracownik stosujący dany mechanizm kontrolny nie odpowiada jednocześnie za jego monitorowanie).
- Wyniki monitorowania przestrzegania mechanizmów kontrolnych są okresowo raportowane do, Zarządu Banku, Rada Nadzorcza Banku oraz Spółdzielni Systemu Ochrony Zrzeszenia.

Zakres zadań i umiejscowienie Departamentu Zgodności

- Niezależność Departamentu Zgodności, jako komórki funkcjonującej w ramach drugiej linii obrony, jest zagwarantowana poprzez wyodrębnienie jej w strukturze organizacyjnej Banku – w Pionie Zarządzania Bankiem i Bankowości Spółdzielczej, z uwzględnieniem bezpośredniej podległości Prezesowi Zarządu Banku.
- Departamentu Zgodności ma także zapewniony bezpośredni kontakt z członkami Zarządu, Rady Nadzorczej, Komitetu Audytu, w tym poprzez udział w ich posiedzeniach, a także dostęp do dokumentów, informacji, systemów informatycznych niezbędnych do wykonywania czynności kontrolnych.
- Do zadań Departamentu Zgodności – w ramach systemu kontroli wewnętrznej należy:
 - koordynowanie funkcjonowania systemu kontroli wewnętrznej w Banku oraz działania funkcji kontroli;
 - zarządzanie ryzykiem braku zgodności tj. identyfikowanie, ocena, pomiar, kontrolowanie, monitorowanie i raportowanie o ryzyku braku zgodności w tym koordynowanie działań w zakresie zapewnienia zgodności w Banku;
 - przeprowadzanie niezależnego monitorowania w zakresie zapewnienia zgodności oraz przestrzegania mechanizmów kontrolnych, zapewniających realizację celów systemu kontroli wewnętrznej w Banku i raportowanie wyników tego niezależnego monitorowania;

- 4) przeprowadzanie dodatkowych, doraźnych czynności kontrolnych w jednostkach i komórkach organizacyjnych Banku oraz w podmiotach Grupy Kapitałowej Banku;
- 5) projektowanie procedur i metodyk identyfikacji oraz oceny ryzyka braku zgodności.

Zakres zadań i umiejscowienie Audytu Wewnętrznego

1. Audyt wewnętrzny w Banku BPS S.A. jest wykonywany przez Spółdzielnię Systemu Ochrony Zrzeszenia BPS, której zadaniem jest badanie i ocena, w sposób niezależny i obiektywny, adekwatności i skuteczności systemu zarządzania ryzykiem i systemu kontroli wewnętrznej w działalności Banku.
2. Raporty z przeprowadzonych badań audytowych są przedkładane do Zarządu i Rady Nadzorczej Banku.
3. Zasady realizacji zadań audytowych i wykonywanych czynności doradczych określone są w Umowie Systemu Ochrony Zrzeszenia.

Rola Zarządu Banku, Rady Nadzorczej i Komitetu Audytu Rady Nadzorczej

1. Zarząd Banku odpowiada za:
 - 1) zaprojektowanie, wprowadzenie oraz zapewnienie funkcjonowania skutecznego systemu kontroli wewnętrznej w Banku;
 - 2) zapewnienie funkcjonowania systemu kontroli wewnętrznej w wybranych podmiotach Grupy Kapitałowej Banku;
 - 3) zapewnienie ciągłości działania systemu kontroli wewnętrznej, w tym właściwej współpracy wszystkich pracowników Banku w ramach funkcji kontroli z Departamentem Zgodności oraz ze Spółdzielnią;
 - 4) określenie zasad okresowego raportowania o nieprawidłowościach wykrytych przez system kontroli oraz o statusie podjętych działań naprawczych.
2. Rada Nadzorcza Banku:
 - 1) sprawuje nadzór nad wprowadzeniem i zapewnianiem funkcjonowania systemu kontroli wewnętrznej w Banku, współpracując w tym zakresie ze Spółdzielnią;
 - 2) powołuje spośród swoich członków, Komitet Audytu, którego działalność uregulowana jest w odrębnych przepisach Banku.
3. Komitet Audytu:
 - 1) przedstawia Radzie Nadzorczej swoje stanowisko lub rekomendacje, pozwalające Radzie Nadzorczej na podjęcie decyzji w obszarze sprawozdawczości finansowej i zarządzania ryzykiem, w tym systemu kontroli wewnętrznej;
 - 2) monitoruje skuteczność systemu zarządzania ryzykiem i systemu kontroli wewnętrznej, w tym audytu wewnętrznego, współpracując w tym zakresie ze Spółdzielnią.

Zasady corocznej oceny adekwatności i skuteczności systemu kontroli wewnętrznej

1. Rada Nadzorcza Banku, corocznie dokonuje oceny adekwatności i skuteczności systemu kontroli wewnętrznej, w tym funkcji kontroli, po zaopiniowaniu przez Komitet Audytu.
2. Ocena adekwatności i skuteczności 3 linii obrony jest dokonywana przez Radę Nadzorczą Spółdzielni (funkcja audytu wewnętrznego w Banku, jest realizowana przez Spółdzielnię). Ocena ta jest wykorzystywana przez Radę Nadzorczą Banku do dokonania oceny systemu kontroli wewnętrznej w Banku.

System kontroli wewnętrznej w podmiotach Grupy Kapitałowej

1. W wybranych podmiotach Grupy Kapitałowej Banku funkcjonuje system kontroli wewnętrznej, którego tryb i zasady określają przepisy wewnętrzne tworzone i wprowadzane przez te podmioty, po ich uprzednim zaopiniowaniu przez Bank.
2. System kontroli wewnętrznej w tych podmiotach dostosowany jest do zakresu działalności danego podmiotu, profilu ryzyka oraz wpływu działalności podmiotu na osiągnięcie celów systemu kontroli wewnętrznej przez Bank a regulacje w tym zakresie uwzględniają przepisy prawa, rekomendacje, dobre praktyki i inne specyficzne przepisy obowiązujące dany podmiot.
3. W wybranych podmiotach Grupy Kapitałowej możliwe jest przeprowadzenie audytu wewnętrznego przez Spółdzielnię Systemu Ochrony Zrzeszenia BPS, na zasadach określonych w Umowie Systemu Ochrony.

Postanowienia końcowe

Niniejszy opis podlega cyklicznemu przeglądowi.